

Tillinmäen päiväkotit, Espoo

YHTEISLEIKKI HAASTAA JA YLLÄTTÄÄ

Toimivaa yhteisöllisyyttä päiväkotimme arkeen kaikille lapsille ja aikuisille!

Ajatukset siitä, mitä yhteinen toiminta oikein olisi, olivat moninaiset. Näkemykset lasten leikistä ja aikuisen osallisuudesta siihen poikkesivat sen verran toisistaan, että aihe vaati useammankin pedagogisen ajatusmittelön. Oman haasteensa laajempaan yhteistoimintaan toi se, että päiväkodissamme oli alusta saakka integroidun ryhmän lisäksi joka ryhmässä lapsia, joille irtautuminen omasta tutusta toimintaympäristöstä tuntui ylitsepääsemättömän työläältä. "Miten tuen lasta leikkiin pääsyssä? Miten autan häntä leikkimään toisten kanssa? Mikä on minun roolini lapsen leikissä?". Isoja kysymyksiä, jotka vaativat isot pohdinnat. Tuntui mielekkäältä ajatukselta, että ensin saatetaan kunkin tiimin oma toiminta vankalle pohjalle. Jokaisen tiimin toiminta on omanlaistaan jo lasten taitojen ja tarpeiden erilaisuuden vuoksi. Ne animmatkin lapset saivat rauhassa oppia kohtaamaan laajenevaa toimintaympäristöä.

Nyt olemme valmiita koko päiväkodin yhteisille leikki- ja liikuntatuokioille!

Päiväkodin yhteiset laulutuokiot olivat jo entuudestaan monelle aikuiselle tuttu yhteistoiminnan muoto. Tämä oli lähtökohtana, kun suunnittelimme päiväkodin yhteisen leikkipäivän, jonka toteutamme kerran kuussa päiväkodin salissa. Siirrämme sinne leikkivälineitä kaikista päiväkodin ryhmistä kulloisenkin teeman mukaan. Suunnittelemme teemat syksyllä toimintavuoden alussa pidettävällä suunnittelupäivällä. Leikkipäivät salissa ovat olleet mieluisia niin lapsille kuin aikuisillekin. Leikkimään mennään ilman etukäteisaikataulua ja se on toiminut hyvin.

Kohtaus I

Aikuinen menee pienen porukan kanssa saliin ja on siellä ollut joskus isompikin leikkijoukko. Lapset hyvin luontevasti istahtavat mieluisan leikin äärelle riippumatta siitä, onko vieressä entuudestaan tuttu vai hieman tuntemattomampi lapsi. Mukavia kaverihetkiä olemme todistaneet, kun kaksi ennestään toisilleen tuntematonta lasta aloittavat yhteisen leikin! Näissäkin leikkihetkissä on aikuisen rooli ollut hyvin moninainen. Toinen lapsi





tulee leikkiin luontevasti ja ennakkoiluottomasti, toinen tarvitsee aikuista rohjetakseen tulla yhteiseen tilaan. Rohkaisu on kantanut hedelmää, sillä ne arimmatkin lapset ovat omin pienin askelin osallistuneet yhteistoimintaan. Näin ainakin olemme tulkinneet ne sanattomat, tyytyväisenoiset hymyt yhteisen leikin äärellä.

Yhteisleikin haasteet

Pieniä, arkisia takkujakin on matkan varrella ollut. Leikkien poissiivoaminen leikkipäivän päätteeksi tuntuu työläältä aina toisinaan, joten selkeämmät yhteiset linjaukset lienevät paikallaan. Jotkut leikit ovat pidempikestoisia ja vaativat enemmän aikaa kuin mitä aamupäivä tarjoaa. Leikkijöitä on jouduttu hoputtamaan, jotta seuraavat leikkijät pääsevät aloittamaan. Joudumme miettimään jokaisen leikkiteeman kohdalla tarkemmin sen toteutusta ja resursseja. Muutoin jatkamme tätä mukavaa, jo perinteeksi muotoutunutta toimintaa.

Yhteistä liikumista

Ideoimme myös päiväkodin yhteiset liikuntatapahtumapäivät, jotka ovat nekin mukavasti juurtuneet toimintakulttuuriimme. Näiden tapahtumien pääpaino on liikunnassa leikkimielttä unohtamatta. Kukin tiimi vuorollaan suunnittelee kerran kuussa toteutettavan liikuntatapahtuman. Tiimi miettii itse teeman; se on joko ryhmässä jo muutoinkin toteutettava aihe, vuodenaikaan liittyvä tai ihan mitä vaan. Tapahtumat on suunniteltu pääsääntöisesti päiväkodin pihalla toteutettavaksi, mutta olemme myös seik-

kailleet lähimetsässä, vierisellä urheilukentällä ja sisällä. Liikuntapäivä on etukäteen aikataulutettu, joten joukkojen siirto sujuu yllättävänkin mutkattomasti. Jokainen tiimi mietti tietenkin tykönänsä, miten oman ryhmän lasten kanssa edetään. Ja meidän aikuisten tulee muistaa, että asioita voi tehdä niin monella tapaa: haittaako se oikeasti ketään, että uima-altaasta palikoiden noukimisen sijaan eräs aikuisen tukea enemmän tarvitseva poikanen päättää istahtaa keskelle allasta ja suurella riemulla roiskutella vettä ympärilleen? Ei haittaa.

Kysyttäessä lapsilta, mitä mieltä he ovat aikuisen mukanaolosta leikissä, vastasivat he tähän tapaan:

- joo, kivaa, aikuinen voi keksiä jotain, mitä lapsi ei keksi
- hyvä, aikuinen vahtii että kukaan ei kiusaa, se auttaa mua
- ne tulee mukaan, että lapsilla on hauskenpaa
— tai sanattomasti tiukka ote aikuisen kädestä, pään nyökkäys ja kohti leikkiä

Me aikuiset olemme toimintaa kehittäessämme todenneet, että aikuisen mukanaolo leikissä on pelkästään mukavaa niin lapsille kuin aikuisillekin. Herkällä otteella havaitsemme lapset, jotka tarvitsevat aikuisen osallisuutta hieman enemmän. Ja kuinka palkitsevaa on huomata, että suuresakin joukossa jokainen lapsi on omaan tahtiinsa löytänyt sen oman pienen leikkisopukan eikä aikuinen tarvitse enää olla niin tiiviisti kyljessä kiinni.

POHDITTAVAKSI

- Kaatuuko idea päiväkodin yhteisestä leikkipäivästä pikkuasioihin kuten lelujen pois korjaamiseen? Haittaako, jos leluja pois korjattaessa saakin eri lelut takaisin ryhmään kuin mitä sinne vietiin?
- Milloin aikuisen tulee ohjata lasta leikkiin/leikissä ja milloin vetäytyä pois? Aikuinen tarvitsee sensitiivisyyttä havaitakseen millaiseen rooliin häntä kulloinkin tarvitaan. Voiko tällaista herkkyyttä oppia vai onko se luontaista?

